

Editör'den...

Sevilay Çelenk

Başlarken adetten olduğu üzere, öncelikle dergimizin yeni bir sayısını size ulaştırabilmenin heyecanını yaşadığımızı söylemek isterim. Fakat daha fazlası da var. Bunun yirmi yıldır kesintisiz süren bir heyecan olduğunu da eklemem gerekir. Kültür ve İletişim Dergisi yirmi yıl önce ilk kez yayımlanmaya başladığında genç bir araştırma görevlisi olarak bu heyecanın bir parçası olmuştum. O tarihlerde Türkiye'de sosyal bilim alanında hakemli dergi yok denecek kadar azdı. Derginin yayın hayatına başlamasından aylarca önce Bülent Çaplı hocamız ile hakemli dergi nedir, ne değildir konusunda araştırma yaptığımızı hatırlıyorum. Fakülte'deki birçok öğretim üyesi alandaki bilimsel akademik bir dergiye AÜ İLEF öğretim kadrosunun öncülük etmesi gerektiğini düşünüyor ve gönüllü olarak bu yöndeki çabalara katkı sunuyordu. ODTÜ İktisat bölümünde çıkarılan hakemli bir dergi olduğunu biliyorduk ve Bülent Hoca ile ODTÜ'ye gitmiş, dergi planımızla ilişkili olarak uzun uzadıya Oktar Tü-

rel'le konuşmuştuk. Oktar Hoca Bizimle bu konudaki bütün deneyimini cömertçe paylaşmıştı.

Dergimiz yayın hayatına Halil Nalçaoğlu'nun editörlüğünde başlamıştı. O tarihlerde böyle bir derginin çıkarılabilmesinde, Halil Nalçaoğlu'nun katkısı, yönlendirmeleri ve her aşamada gösterdiği çaba çok önemli bir yere sahiptir. Meltem Ağduk ve ben de ilk editör asistanlarıydık.

Dergi yayın kurulunun ilk üyeleri Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesinin öğretim üyeleri idi. Henüz beş altı yıl önce fakülte olmuş bir eğitim kurumunun üyelerinin bu kazanıma yakışır "ciddiyeti," bilimsel adanmışlığı ve üretme çabası bu dergiye de hayat vermişti. Fakülte gerçek bir fakülteye benzeme çabası içinde olunca, o fakültenin mezunlar vakfı da bu çabanın bir parçası oluyor doğal olarak. O dönemin İletişimliler Vakfı (ILEV) derginin çıkarılabilmesi için elinden gelen her tür desteği vermişti. Dönemin Vakıf Başkanı Süleyman Coşgun derginin çıkarılması için

bizleri cesaretlendirmiş ve derginin düzenli olarak çıkarılabilmesi için özel bir çaba göstermişti.

Bir gün “zor zamanlardı” diye konuşacağım bir konu olacağını biliyordum ben de ama yine de yılların bu kadar çabuk geçiyor olması...

Meltem’le birlikte internetimizin ve kendimize ait bilgisayarlarımızın olmadığı bir dönemde, sosyal bilimler alanından birçoğunu hiç tanımadığımız birçok hocanın çalışma konularını -kim bilir nerelerden- araştırdığımızı, hakem havuzu oluşturabilmek için onlarla yazıştığımızı, sayısız zarfın üzerine ellerimizle adres yazdığımızı, alandaki herkese dergimizin hazırlıklarını ve yazı çağrılarımızı ulaştırdığımızı hatırlıyorum. Hakan Tuncel her aşamada yanımızdaydı. Mehmet Sobacı derginin tasarımı ve dizgisini yapmış, diğer bir deyişle derginin kişiliğini bir bedene oturtmuştu.

Derginin adı için birçok seçenek arasından seçimimizi yapmıştık. Kültür ve İletişim ismini editörümüz Halil Nalçaoğlu önermişti. Bu öneriyi derhal benimseyerek, “kısa ca Ki deriz” diyen de ben olmuştum. Bundan kendime her zaman bir gurur payı çıkardığımı da itiraf etmeliyim.

Güzel günlerdi...

“Güzel günlerdi” diye başlayınca, bir vedanın eşğine geldiğimizi de söylemeye gerek kalmıyor sanırım. Derginin yayın kurulu üyeliğini sürdüreceğim ama editörlüğü artık devretme zamanım geldi. Bu görevi sevgili İnan Özdemir Taştan devralacak. Elini attığı her şeye ol-

duğu gibi Ki Dergisine de çok şey katacağına hiç kuşum yok.

Editörlüklerimiz kural olarak iki yıl sürüyor. Editör asistanlıkları da öyle. Benimle çalışan Gizem, Kemal ve Mehtap’ı artık zaten biliyorsunuz. Gerçekten harika asistanlardı üçü de. Derginin ve aynı zamanda hayatımın çok zor bir zamanını onlarla paylaştım. Emekleri ve dergiyi bu süreçlerde ortaya çıkaran temel motivasyonun sahibi oldukları için bir kez daha sonsuz teşekkürler... Birlikte bir iş yapmak bir yana, onları ve onlarla zaman geçirmeyi çok sevdiğimi de yazmadan geçemeyeceğim.

Derginin bizler için anlamı ve serüvenine dair yazacak çok şey var. Ama sanırım ona daha biraz zaman da var. Editör olmadan da yapabilirim bunu. Bu işi bir başka sayıya bırakacağım izninizle.

Dergimizin son dört yılında yayıncıyı olan İmge Kitabevi Yayınları’nın sahibi, arkadaşımız Refik Tabakçı güncel meselelere, politika, kültürel hayata ilişkin kısa/serbest yazıların yer aldığı bir eki de çıkararak, dergimizle birlikte dağıtmamızı öneriyor. Bu düşüncesini önceki editörümüz Ülkü Doğanay ve benimle paylaşmıştı. Kültür ve İletişim’e yeni bir canlılık getirebileceğini düşündüğümüz bu ek konusunu da önümüzdeki günlerde yapacağımız ilk yayın kurulu toplantısında ele alacağız. Bu konudaki çalışmaları ve üzerinde anlaşmaya varacağımız çağrılar dergimizin web sayfasından toplantımızı takiben sizlere duyuracağız.

Derginin elinizdeki sayısında beş

makale ve bir etkinlik değerlendirilmesi yer alıyor. Makalelerden ilki Gülşah Başlar'a ait. "Yeni medyada eleştirel mizah üzerine netnografik bir inceleme: bobiler.org" başlıklı yazı, içeriği kullanıcılar tarafından oluşturulan bobiler.org isimli mizah mecrasını "netnografik" yaklaşımla inceliyor. Yeni medya kullanıcılarına ve kullanım pratiklerine eğilen çalışmalara olan ihtiyaç alanımızda yaygın biçimde dile getiriliyor. Bu çalışma bu bakımdan önemli bir çalışma. Yeni medya döneminde mizahın niteliğindeki dönüşümü anlamak bakımından da zihin açıcı bir yazı.

Dergide yer alan ikinci yazı, review article niteliği ağır basan ve alandaki lisansüstü program öğrencileri için çok verimli biçimlerde yararlanabilecek bir kaynak sunan bir yazı. Çağla Karabağ Sarı'nın ciddi bir literatür çalışmasının ürünü olan bu makalesi "Sinema izleyici araştırmalarında etnografik yaklaşımlar: Jackie Stacey ve Lakshmi Sirinivas'ın çalışmaları" başlığını taşıyor. Türkçede sinema izleyicisi etnografisine ilişkin çalışmaların görece sınırlılığı bu tür bir çalışmanın değerini de artırıyor.

Üçüncü yazımız ise Cemile Tokgöz'e ait. "Mekân ve beden bağlamında gözetim ve direniş" başlıklı bu çalışmada, iktidarın gözetim teknolojileri karşısında kullanıcıların direniş imkanları tartışılıyor. Çalışma, gündelik yaşam pratikleri giderek daha fazla "verilere" dönüşen ve gözetime açılan kullanıcıların, gözetimin kaçınılmaz olduğu sanal ortamlarda nasıl direndikleri mese-

lesine odaklanıyor. Yazara göre gözetimin gündelikleştiği bir dünyada kullanıcılar bakımından her zamankinden daha güçlü bir imkân doğmuştur: Oyunu kuralına göre oynamaya imkânı. Yazar çalışmasında bu yaratıcı baş etme tekniklerini özenle değerlendiriyor.

Dördüncü yazımız Sebahattin Şen'in "Tarih, sınıf ve temsil: Türkiye sinemasında Kürtlüğün solpopülist inşası" başlıklı yazısı. Bu çalışmada 1970'lerin farklı türlerdeki sinema filmlerinde Türkiye'de Kürtlerle meskûn coğrafyaların ve Kürtlüğün nasıl tahayyül edildiği -ve dolayısıyla inşa edildiği- meselesi irdeleniyor. Bu anlamda çalışma sadece '70'lerde yapılmış filmlere eğilmekle yetinmiyor, 1960'lı yıllar Türkiye sinemasına damgasını vuran "toplumsal gerçekçi" filmler kadar, 1980'lere uzanan dönemdeki filmleri de devamlılık çerçevesinde düşünüyor ve Kürtlüğün inşası konusunu bu devamlılık ekseninde incelemeye gayret ediyor. Makalede tartışılan bir diğer konu da ilerlemeci bir tarih anlayışının bu dönemin filmlerinin temsil stratejilerini ve içine yerleştiği temsil rejimini önemli ölçüde belirlediğidir.

Derginin bu sayısındaki son yazı ise yine sinema alanına ilişkin bir yazı. Levent Yılmazok'un "Deleuze ve Türkiye Sineması: Bir izdüşüm alma denemesi" başlıklı yazısında öncelikle Deleuze'ün sinemaya ilişkin görüşleri ve sinema felsefesi değerlendirmeye çalışılıyor. Daha sonra da bu çerçevede *Bekleme Odası* ve *Meleğin Düşüşü* isimli iki film örneği üzerinden Deleuze'ün kav-

ramları ve sinema anlayışının Türkiye Sinemasındaki “izdüşümü” tartışılıyor.

Dergide bir de Mine Gencel Bek’in Almanya’da katıldığı bir sergi etkinliğine ilişkin güzel bir değerlendirme yazısı var.

Bitirirken, bu sayının yazılarının da ilginç, düşündürücü ve alana katkı sunma potansiyeli olan yazılar olduğu konusundaki fikrimi de sizinle paylaşmak isterim.

Son olarak, kısaca değinmek istediğim bir konu var. Dergiler içinden çıktıkları ortamlar, çevreler ve dönemlerin tanığıdır. İster bilim

dergisi, ister sanat ya da edebiyat dergisi olsun, bu böyledir. Türkiye’de dergicilik de her zaman birçok adanmış kişinin emek koyduğu zengin bir üretim alanı olmuştur. *Kültür ve İletişim Dergisi* bu tür bir adanmışlığın ürünü ve çağının tanığı, belleği olan dergilerden biridir. Bu tanıklığın bir yerinde durmaktan hep gurur duydum. Duyacağım...

Bu sayıda editörlüğe veda ederken, bu duygu ve düşüncelerle, Ki’ye upuzun bir hayat diliyorum.

Sağlıcakla kalın.

1 Şubat 2018